

ROZÁN ESZTER (1969) – Szombathely

Újságíró, médiumalapító. Nyolckötetes író, 11 éve a vaskarika.hu újságírója. Főként kulturális és PR-cikkek köthetőik nevéhez. Rendszeresen publikál a Napút kulturális folyóiratban, írásai különböző antológiákban jelennek meg. A Hang-Szín-Pad Stúdió Kulturális Egyesület alapítója rádiós főszerkesztő, (Szóköz Rádió) és műsorvezető (Berzsenyi és Credo Rádió)

A baleset

A nyár elején Sass Kata Győrbe utazott, hogy meglátogassa az unokahúgát. Lívia Révfaluban lakott egy családi házban a férjével, két lányával és egy megtermett, ám annál barátságosabb bernáthegyi kutyával. Kata szeretett náluk lenni, s bár unokahúga mintegy tíz évvel fiatalabb volt nála, a korkülönbség egyáltalán nem zavarta őket, jól megértették egymást, nemcsak rokonként, hanem barátnőként is. Lívia egy középiskolában tanított magyart és történelmet, a szabadidejében pedig kertészkedett. Szerette a napraforgót, a szalmavirágot, a rózsát, és egyáltalán majdnem minden virágot. Kora tavasztól késő ősziig vidám színekbe borult a kertje, édes illatár úszott a levegőben, afféle miniparadicsomként. A smaragd tuják árnyékos menedékében állt a hintaágy, mellette kerti bútorok, hosszúkás asztal hat székkal, Lívia ott szokta fogadni a vendégeit. Sajnos a tuják az utóbbi években száradásnak indultak, a klímaváltozás nem tett jót nekik,

hiába öntözte szorgalmasan, nem tudta megakadályozni, hogy először megbarnuljanak, majd utána leszáradjanak az ágaik. Olvasta, hogy a hidegebb éghajlathoz szokott fák nem bírják a meleget, ezért a kórokozók könnyebben megtámadják. A szomszéd kertekben egész tuja és ciprus sorokat vágtak ki, és ültettek helyettük szárazságtűrőbb fajokat. Nála még nem fordult ennyire súlyosra a helyzet, a kert végi sarok még mindig meghitt menedéket nyújtott a tűző napsugarak ellen.

Az unokahúg szeretett a hintában üldögélni, közben olvasgatott, dolgozatokat javított, az internetet böngészte, vagy csak átadta magát az édes semmittevésnek. Lajos, a berni pásztor békésen szuszogott mellette egy maga által ásott lyukban, az udvar tele volt ilyen gödrökkel, a virágoskertet is feldúlta volna, ha Lívia nem keríti körbe. Így is próbálkozott bejutni néhányszor. Egyik alkalommal éppen hazaérkeztek az óvodából, amikor a két kicsi boldogan visítva mutogatott a virágok felé.

– Anya, nézd hol ül a Lajos!

Lajos boldogan trónolt a frissen kihajtott tulipánok tetején, persze azok nem bírták el a tekintélyes súlyt – egyszer megmérték, a derék eb 75 kilogrammot nyomott –, a virágok teljesen belapultak alatta. A kutya elégedetten csóválta a farkát, egészen addig, amíg Lívia rá nem kiabált.

S hogyan jött ki a tiltott helyről? Menet közben a többi virágot is letarolta.

Lívia tajtékozott a dühtől, s bár Lajos látta, hogy a gazdája haragszik rá, csak azt nem értette, miért. Miért olyan

nagy baj az, ha befekszik egy ilyen kellemes helyre? Olyan bánatosan és ártatlan ábrázattal bámult a nagyvilágba, hogy Livia már-már elszégyellte magát. A kutya utána még tett egy-két ügyetlen kísérletet, de aztán rájött, egyáltalán nem olyan nagy móka átjutni a kerítésen a nagy testével.

– De miért éppen Lajos? – kérdezte Sass Kata, amikor a kiskutya még kölyökként csetlett-botlott körülöttük.

Unokahúga megvonta a vállát.

– Azért, mert az egész kutya olyan lajosos. Hát nem? Nézz csak rá!

Sass Katának fogalma se volt róla, milyen az, amikor valaki lajosos, nem is ismert közelebbről Lajos nevű embert. A kölyök édesen szimatolgatott körülöttük, Kata szerint rengeteg név illett volna rá, de a Lajos semmiképpen.

– Kinek az ötlete volt, a tiéd vagy a férjedé?

Albert, Livia férje szerette az extrém dolgokat. Egy reklámcégnél dolgozott, a munkájához tartozott a kreativitás, de a magánéletében is eredetiségre törekedett. A nagyobb lányát Könnycseppnek, a kisebbet Felhősziromnak nevezte el. Komoly harcot kellett vívnia a hivatalokkal, mire engedélyezték. Különleges nevek az biztos, főleg, ha hozzáteesszük a vezetéknévüket is: Harmatvölgyi Könnycsepp és Harmatvölgyi Felhőszirom. Ehhez képest a Lajos teljesen hétköznapi, sőt, már-már kiábrándítóan unalmas. De ha nekik ez így megfelelt, Katának igazán nem lehetett beleszólása.

Tombolt a délutáni nap, még a vastag ernyő alatt is izzadtak, de nem akartak bemenni a házba, mindketten

imádták a természetet. Kata a hintában ült, Livia a fonott karosszékben, előttük az asztalon limonádé és frissen szedett eper. A szintén fedett homokozóban Könnycsepp és Felhőszírom homokvárat építettek Kata gyerekeivel, mellettük Lajos lihegett a cseresznyefa alatt. A bernáthegyi rettentő rosszul viselte a nyarat, akkor érezte magát igazán elemében, ha a hőmérséklet nulla fok alá csökkent, ami az utóbbi időben meglehetősen ritkán fordult elő.

– Nézd meg – mutatta a kisujját az unokahúgának Kata –, mostanában állandóan fáj.

Livia nem látott rajta semmit, óvatosan megnyomogatta, mire a nagynénje felszisszent.

– El kellene menned az orvoshoz!

– Ugyan már, és mit mondjak neki? Hogy fáj a kisujjam? Kapásból ki fog nevetni, legfeljebb azt mondja majd, hogy borogassam. Meg is próbáltam, de nem használt.

Az unokahúg a kezébe vette, áttanulmányozta minden oldalról.

– Mintha be lenne gyulladva, nézd, ez az ujjad vörösebb, mint a többi. Nem ütötted be valahová?

Kata nem emlékezett rá, hogy ilyesmi történt volna vele, de gyakran előfordulnak apróbb balesetek, melyeket észre sem veszünk, nekimegyünk az ajtófélfának, elvágjuk a kezünket a papír szélével, aztán később már csak a nyomát látjuk.

Beccsapódott egy autó ajtaja, majd megszólalt a csengő. Lajos halkán morogni kezdett anélkül, hogy megmozdult volna.

Ötven év körüli, szőke hajú, barátságos tekintetű férfi állt az ajtóban.

– Á, Krisztián! – üdvözölte Lívia.

Lajos abbahagyta a morgást, a kapuhoz ballagott, kíváncsian megszagolgatta a férfit.

– Nem zavarok? Errefelé jártam, és gondoltam, benézek, hogy itthon vagy-e. Itt van a könyv, amit ígértem.

Meglehetősen jókora méretű kötetet halászott elő barna műbőr táskájából. Malerei, Fotografie und Architektur állt a címlapon Willem de Kooning egyik festményével. A férfi büszkén lóbálta a kezében a könyvritkaságot, nem szívesen adta ki a kezéből, Líviával mégis hajlandó volt kivételt tenni.

– Gyere be egy kicsit, ne álldogáljunk itt az ajtóban!

– Köszönöm, de tudod, nem akarok zavarni.

Hátra mentek a hintához, Lajos farkcsóválva követte őket.

– Engedd meg, hogy bemutassam a nagynénémet, Sass Katát, ő pedig a kollégám, Vetési Krisztián. Krisztián matematikát tanít.

A férfi az asztalhoz telepedett.

– Hm, eper! Nem is tudom, mikor ettem utoljára!

Lívia felé nyújtotta a tálat.

– Parancsolj, vegyél!

– Á, nem akarom elenni előletek!

Az unokahúg elnevette magát.

– Még ha akarnád, se tudnád! Nézd mennyi eprünk van az idén! Azt sem tudom, mit csináljak vele.

Erre már felbátorodott a férfi, bekapott egy szemet, élvezettel ízlelgette, majd egy hirtelen mozdulattal lenyelte.

– Ez aztán az eper! Nem olyan, mint amiket a szupermarketekben kapni. Azoknak se ízük, se bűzük, ráadásul ropognak, mint a retek.

Krisztián egyik szemet kapkodta a másik után, Kata szeme elkerekedett, hogy bír valaki ilyen gyorsan enni.

Lívia felpattant a helyéről.

– Hozok neked limonádét, biztosan szomjas vagy.

– Köszönöm, elfogadom! – bólintott a férfi.

Legalább amíg eszel, addig se dézsmálsz meg mindent, gondolta Kata.

Miután Lívia eltávozott, kínos csend állt be Kata és a férfi között. Krisztián rendületlenül majszolta az epret, egészen addig, amíg ki nem ürítette a tálát.

A nő az asztalon heverő könyvre nézett, a férfi értette a célzást.

– Líviának hoztam ezt a könyvet, már régen megígértem neki, hogy kölcsönadom, csak mindig elmaradt. 1984-ben adták ki Németországban, korlátozott példányszámban, elég borsos áron. Ez az egyik legátfogóbb mű, ami összefoglalja a művészettörténetet, kiemelt helyen a festészettel, fotóművészettel és építészettel. A német művészeti egyetemeken verekszenek a hallgatók ezért a kötetért. 1990-ben kint jártam egy matematikai konferencián, akkor jutottam hozzá. Persze, most megkérdezhetnéd, és jogosan, hogy hogyan függ össze egymással a matematika és a művészet.

Sass Kata megrázta a fejét.

– Dehogyan kérdezem, hiszen nyilvánvaló, hogy mindkettő egy tőből fakad.

– Valóban így gondolod?

A nő bólintott.

– Hát persze. A matematika és a művészet is a világ megismerésére törekszik. Csak míg az előbbi egyenletekkel írja le, a művészetek inkább az emóciókra hatnak.

Krisztián elmosolyodott, kedvére való volt, amit Kata mondott.

– Te is foglalkozol művészetekkel?

– Á nem – rázta meg a fejét a nő –, csak érdekel. Egy könyvesboltban dolgozom, és szeretem a művészeti könyveket, de erről még nem hallottam. Megnézhetem?

– Hát persze!

Kata óvatosan a kezébe vette. Elmélyülten lapozgatta, szinte megszűnt számára a külvilág.

Kis idő múlva boldogan felkiáltott.

– Bent van Natalia Goncsarova, a kedvenc festőm is!

– Te ismered Natalia Goncsarovát? – képedt el a férfi.

A környezetében nem sokan vonzódtak a modern festészethez, különösen nem az absztrakt képekhez. Az, hogy valaki felismerte Natalia Goncsarovát pedig csodaszámra ment. A férfit jóleső érzés járta át, szerette volna jobban megismerni kolléganője nagynénjét, ezt a titokzatos nőt, aki egyáltalán nem úgy nézett ki, mint egy nagynéni.

Közben Livia is megérkezett, kezében tálca.

– Elnézést, hogy ilyen sokára jöttem, de arra gondoltam, hogy ha már így együtt vagyunk, készíték egy kis meglepetést. Itt van, fagyis babapiskóta!

Könnycsepp és Felhősirom a fagyis szó hallatán azonnal az anyjukhoz rohantak.

– Fagyiiiiii, fagyiiiiiii! – kiáltották boldogan. – Ugye, mi is kapunk!

– Hát persze, csak ne legyetek olyan türelmetlenek! Először a vendégek kapnak!

Kata megsimogatta Könnycsepp buksiját.

– Ugyan már, hadd egyenek először a lányok!

– Nem úgy van az, tanulják meg, hogy néha várni kell!

Csábítón nézett ki a vanília- és málnafagylalt, ahogy halványsárgán és rózsaszínben, enyhén olvadásnak indulva tocsogott a babapiskóta között. Lajos is odaballagott a szája szélét nyalogatva.

– Úgy látom, itt mindenkinek fagyira fáj a foga – jegyezte meg Krisztián.

Lívia az asztal közepére tette a desszertestálat, majd egyenként leszedegette a kistányérokat a tálcáról. Először Krisztiánnak merített, mégiscsak ő a vendég, majd utána Kata következett. A nagynéni az ölébe tette az édes gyönyörűséget, ám mielőtt az első falatot kikanalazta volna, a bernáthegyi nem bírta ellenállni a kísértésnek, és belenyalt. Könnycsepp megijedt, kikapta Kata kezéből a tálkát, de olyan ügyetlenül, hogy az lefelé fordulva az összes tartalmával együtt pontosan az asztal szélére helyezett könyvritkaságra borult.

Mindenki felpattant, megpróbálta menteni, ami menthető, általános káosz alakult ki. Ráadásul Kata még

azt a hibát is elkövette, hogy nem becsukva tette le a kötetet, hanem nyitva, lapjával felfelé. A színes lé végigfolyt a papíron, nemcsak az adott oldalt szennyezte be, jóval mélyebbre szivárgott. Livia ügyetlenül törölgetni kezdte egy szalvétával, de csak azt érte el, hogy még jobban elmaszatotha.

Krisztián elkeseredett arccal bámulta féltett kincsét.

– Tudtam, hogy nem lett volna szabad elhoznom, de nem hallgattam a belső hangra, most aztán tessék, mi történt!

– Nagyon sajnálom! – szabadkozott Livia – Rossz kutya, hogy csinálhattál ilyet?

A megszeppent eb behúzott farokkal somfordált odébb.

A férfi tisztában volt vele, hogy ami történt, megtörtént, a veszteségérzet mégis letaglózta.

– Nem dörzsölni kell, hanem felitatni!

Kata felkapott egy szalvétát, kivette a könyvet a barátnője kezéből.

– Beteszünk egyet a papírok alá, hogy ne terjedjen tovább, és a foltra is, hogy feligya. Most csukjuk be, és hagyjuk így egy darabig! A szalvéta be fogja szívni a nedvességet.

Szavait kétkedés fogadta, főleg Krisztián csóválta a fejét.

– Nem hinném, hogy eltűnne ez a sárgás rózsaszín. Tönkretettétek a könyvemet!

Sass Kata a limonádéjéért nyúlt, sokáig kortyolt, mint aki hosszú ideje nem ivott. Valóban úgy érezte, hogy teljesen kiszáradt, a meleg és az izgalom hatására izzadságcseppek gyöngyöztek a homlokán.

– Az egyetemen tanultam, hogyan kell a makacs szennyeződésekeltávolítani a könyvekről, és a könyvesboltban is találkoztam már cifra esetekkel. Persze a folt fajtájától függ, hogy milyen módszert használunk, de úgy gondolom, jelen esetben a felítás a legjobb első lépesként.

A szomorúság mellett némi érdeklődés csillant a férfi szemében.

– Te tényleg könyvesboltban dolgozol?

– Igen, és nagyon szeretem a munkámat. Ha nem is lesz tökéletes, annál mindenképpen szebben fog festeni, mint amilyen most. Mármint a könyved. Csak egy darabig békén kell hagyni.

Könnycsepp látva, hogy milyen galibát okozott, méltóvá vált a nevéhez, és sírva fakadt, vagyis valódi könnycseppek gördültek az arcán, Lívia nem győzte vigasztalni. Végül megnyugodtak a kedélyek, a gyerekek békésen majszolták a fagyaltjukat a fűben, Lajos is kapott egy kis kostolót, ámbár egy akkora állatnak meg se kottyant az amúgy sem túl nagy falat.

A két nő is buzgón kanalazgatott, bár némi büntudattal, csupán Krisztián makacsolta meg magát, hogy ő aztán egy falatot sem eszik abból a szörnyűségből, ami a kedvenc könyvét tönkretette. Galambturbékolásra lettek figyelmesek, kíváncsian keresték a bátor madarat, amelyik ilyen közel merészkedett hozzájuk, de csak Krisztiánnak érkezett üzenete. Alig hallható sóhajjal vette elő a telefonját, majd idegesen bepötyögte a választ.

– Most mennem kell! – állt fel. – Magammal vihetem a könyvet? Nem lesz baja, ha felemelem?

– Nem hiszem – felelte Kata. – Főleg, ha nem mozdítod el a szalvétát.

A könyv még mindig ott hevert az asztal sarkán, Lívia rátette a kezét.

– De itt is hagyhatod, ha akarsz, és majd később vagy esetleg holnap visszajössz érte.

Gyorsan jött tiltakozás.

– Nem, nem, inkább elviszem. Bocsánat, hogy ezt mondom, de úgy érzem, itt nincs biztonságban.

Bármennyire is érthető volt a férfi reakciója, Lívia mégis kicsit megbántva érezte magát, amiért Krisztián ennyire nem bízik benne. Oké, hibázott, azt is elismeri, hogy felbecsülhetetlen értékű ez a kötet, de mégiscsak neki hozta, és most csak úgy szó nélkül elviszi!

Kata is csalódottnak tűnt, arra gondolt, hogy majd ő is kölcsönkéri, de ezek után semmi esélye rá.

– Várj – kiáltott a férfi után, amikor már majdnem elérte a kaput. – Most is megnézhetjük, hátha halványodott már a folt.

Izgatottan állták körül, még a gyerekek is odasereglettek.

– Nos, ki vállalja, hogy kinyitja? – kérdezte Kata.

– Hát természetesen te, te vagy a szakértő – vágta rá Krisztián.

A levegőt visszatartva figyelték, amint Sass Kata óvatosan a kritikus oldalra lapoz.

A folt visszahalványodott, annyira, hogy alig lehetett észrevenni.

– Köszönöm, megmentettél! Hálám örökké üldözni fog!